

Posudek vedoucího diplomové práce

Doc. ak. mal. Ivan Špirk, katedra výtvarné výchovy PedF UK v Praze

Autorka práce: Bc. Tereza Kejhová

Název práce: Společná grafika

Obor: Učitelství VVP pro ZŠ a SŠ [Navazující studium PG-VV]

Typ studia: prezenční studium

Odevzdání práce: 2012

Kolegyně Bc. Tereza Kejhová zpracovala bakalářskou práci na téma, které je součástí mé vlastní učitelské zkušenosti, řekl bych, kdybych taková slova užíval, že bytostně blízké a to je jistě na jednu stranu hezké a povzbuzující, na druhou však přináší komplikace. Mým úkolem bylo pomoci ke vzniku Dp, která bude zároveň zprávou a dokumentem posuzujícím koncepty aplikované ve škole od počátku osmdesátých let na ZDŠ až k dnešní práci na katedře a zároveň být diplomantčiným autorským počinem? Grafika ve škole je unikátní téma a tak jsem souhlasil, aby bylo téma zpracováno a aby kolegyně Kejhová dostala příležitost nahlédnout jeho aktuální možnosti.

Práce vznikala složitě, její potenciál nebyl zcela využit a jednou z hlavních příčin byla malá výchozí orientovanost v oblasti grafiky, která byla nahrazena diplomantčiným velkým zaujetím. Zdálo se to dost pro začátek, jenže každý nový postupný krok odhaloval kolegyni rozsah specifických aspektů grafiky i grafiky ve škole a hloubku teoretických rovin, kterými se musela zabývat tak, aby byly užitečné pro samotnou práci. Bylo neodkladně nutné zohlednit objektivní poznatky o současné grafice, vystoupit z pozic subjektivních výkladů, uvidět téma v souvislostech tvorby jiných výtvarných oborů a rozumně a tvořivě tyto poznatky aplikovat pro potřeby školní praxe.

Každá část Dp má takovou minulost a je to na celku práce znát. Od prvních odstavců mnohá tvrzení stojí na neustálených postojích. Specifický jazyk grafiky je nahlédnut nejistě a bez shrnující analýzy. Tato část je výčtem faktů, které sice mohou mít jednotlivě svoji hodnotu, ale v takovém typu závěrečné práce by se vůbec nemusely a často ani neměly objevit. Pozitivní vyznění, přináší medailony pěti špičkových grafiků. Jejich sestava reprezentuje rozmanitý a zároveň silný profil České grafiky a není náhodou, že čtyři autoři ze jmenovaných jsou učitelé a pátý (P. Nikl) je exkluzivním tvůrcem pro děti. Závěr kapitoly však nepřináší důvěryhodnou bilanci, která by využila aktuální potenciál medailonů, ukazuje se ale oblast, kde je diplomantka nejvíce jistá – pedagogiku. Druhá kapitola obsahuje nejvíce relevantních postřehů a postojů. 2.1.2 a další ukazují, jak by bylo dobré, kdyby se stejnou jistotou, či alespoň odpovídající orientovaností byly prostudovány a reflektovány oddíly o grafice. Teoretické aplikace použité literatury i vlastní závěry z pětileté učitelské praxe mají svoji vážnost, rovněž dikce a jazyková jistota, jsou na lepší úrovni, než předcházející kapitoly. Ukazuje se, že se oborový jazyk pedagogiky stal součástí diplomantčiny odborné výbavy.

Část třetí, je postavena na studiu učitelských postupů a využití odpovědí stejných osob z dotazníku, který kolegyně vytvořila (otázky, které byly položeny a jejichž analýzu čteme v této části Dp ale chybí). Kapitola přináší několik inspirujících odpovědí, ale zároveň je „zacyklena“ očekávatelnou blízkostí postojů, protože jsou respondenti z jedné grafické školy. Některá shrnutí působí až dogmaticky, např. bilance odpovědí na 12. otázku. S výjimkou citace na konci oddílu se k žádnému z postojů nemohu hlásit. Viz str. 80. Kapitola čtvrtá nepřináší objektivní, či rozšiřující informace, je výčtem faktů charakterizujících školu, kde kolegyně učí. Poslední kapitola jsou soubory metodik s dokumentacemi výsledků práce diplomantky se žáky. Přes pečlivou přípravu postrádám ve většině realizací významnější vliv vyučující na výsledky prací. Děti tvoří práce, které jsou často zatížené schematismem a „dětským folklorem“, který je sice všudypřítomný, ale neměl by ve výsledku dominovat. Ze souborů jsou pozoruhodní nejvíce brouci, kteří adekvátně očekávání naplňují grafické nároky, i když roje to rozhodně nebudou (roj je složen z druhově jednotného souboru jedinců). Malichernost, nebo spíše ukázka mezer, které s teorií nepropojí výtvarnou praxi a kdy učitelova autorská nejistota nepřináší dětem situace, ve kterých mohou sáhnout na meze svých potencialit.